

[N. P. Andreasen.]

til Raadighed paa rimelige Betingelser i Aarene, der fulgte efter, saaledes at der var Mulighed for at faa en saa stor Udstykning som den, vi fik. Jeg kunde tænke mig, at naar disse Tider engang, forhaabentlig inden saa forfærdelig længe, hører op, og vi kommer ind i rolige og normale Forhold, vilde Tiden være inde til at overveje, paa hvilken Maade man bedst kunde komme i Besiddelse af Jord til den Udstykning, som alle gerne vil være med i. Vi stiller ikke Krav — som det er sagt her — om voldsom Udstykning eller om, at Udstykningen skal fremmes ved Tvangsforanstaltninger el. lign., men vi henstiller, at der ved Udstykningen maa blive taget Hensyn til den Landboudom, som hører Landet til. Det er i Virkeligheden Landbrugets Børn, og naar man lukker for Adgang til Jorden, viser man dem kun Vejen ind mod Byerne, og Vejen til Byerne er nu i Længden ikke den rigtige Vej for Landboudommen at gaa, hverken i den ene eller den anden Henseende. Derfor henstiller vi, saa varmt som vi kan, at hele dette Spørgsmaal bliver taget op til Overvejelse: om der findes nye Muligheder for at skaffe Jord frem.

I øvrigt giver mit Parti sin Tilslutning til en hurtig og velvillig Behandling af dette Lovforslag.

Valdemar Thomsen: Det Forslag, der foreligger til Behandling her, er som allerede nævnt blevet til som Led i et helt Lovkompleks, idet dette foruden den oprindelige Lov tillige indeholdt Lovene om Domænegårde og om Udstykningen i Sønderjylland samt Loven om Tillegsjord og Statshusmændenes Rentebetaling. Det egentlig nye, vi staar overfor, er Forhøjelse af saavel Byggelaan som Jordkøbslaan og Etableringslaan; desforuden stilles der Forslag om Forhøjelse og Udvidelse af det rentefri Beløb. Det lyder jo meget godt, at der kan faas Etableringslaan paa indtil 3 000 Kr., at Maksimumsbyggelaanene for højes til henholdsvis 21 000 og 25 000 Kr., og at det rentefri Beløbs Maksimum for højes fra 7 000 til 12 500 Kr. Spørgsmaalet bliver imidlertid, om det, selv om Staten ofrer saa betydelige Beløb, vil være forsvareligt at etablere sig som Statshusmand.

Selvfølge er det noget, som den enkelte maa afgøre med sig selv, men der ligger i en saadan tilsyneladende Rundhaandethed fra Statens Side noget af en Opfordring til unge Landmænd til at benytte sig af Tilbudet. Min Gruppe vil ikke modsætte sig Forslaget, selv om der er adskilligt i det, vi ikke synes om, og som vi

ved tidligere Lejligheder har søgt ændret, men vi vil opfordre unge lysthavende til meget nøje at overveje, hvad det er, de gaar ind til. Desværre har Forholdet ofte været det, at den første Bruger af saadanne Ejendomme har maattet give op, for han naaede at komme rigtig i Gang, ikke fordi det manglede paa Flid og Sparommelighed, men fordi Udgifterne — og det gælder da navnlig i en Tid som denne — til alt det meget, som nu engang skal til, langt oversteg det, som den paagældende havde tænkt sig, og som han havde Raad til. Et stort Spørgsmaal er det, om det ikke vilde være mere paakrævet at give tørkeramte og andre økonomisk ramte Smaabrugere en Haandsrækning netop nu i Stedet for at søge at forcere Udstykningen frem. Der ligger efter min Mening saa afgjort større Værdi i at værne om et bestaaende Hjem fremfor at skabe nye, som risikerer at komme i Vanskeligheder ret omgaaende. Jeg vil henstille, at det Udvalg, der nok bliver nedsat, sammen med alt det øvrige ogsaa tager dette Spørgsmaal op til Overvejelse. Rundt regnet vil en Statshusmand, trods de Forhøjelser, der her er foreslaet, sikkert i alt Fald komme til at forrente ca. 3 000 Kr. pr. Tønde Land, og det er jo mere, end de fleste magter.

Netop i disse Dage har De samvirkende jyske Husmandsforeninger holdt Møde i Aarhus, og af Beretningen fra dette Møde, der var fremme i Bladene for i Gaar, fremgaar det, at Forrentningsprocenten for samtlige Brug er gaaet ned fra 7 til 3,2. Det er endda saadan, at hvis der regnes med Handelsværdien — og det vil nyetablerede Husmænd i høj Grad komme til —, har Forrentningsprocenten for det forløbne Aar kun udgjort 2,3. Saadan er Situationen for de mindre Brug i en Tid, der i Byerne regnes for noget i Retning af en Gullaschperiode for Landbruget, og derfor siger det sig selv, at kun de alldygtigste, forudsat at de har nogenlunde Held med sig, kan gøre sig Haab om at komme nogenlunde igennem.

Forudsætningen for, at Regering og Rigsdag tager Ansvar for en saadan Lovgivning, burde være, at man ved denne Lejlighed med god Samvittighed kunde sige til de unge dygtige Mennesker, at de ved at tage imod det foreliggende Tilbud kan paaregne at tjene en Løn, der ikke er ringere end den, der tjenes i andre Erhverv. Med Tallene fra Aarhusmødet for Øje vil jeg hævde, at det kan man ikke. Noget anderledes vilde det stille sig, hvis man ved de igangværende Prisforhandlinger havde til Hensigt at gennemføre rentable Priser paa